

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/22/2021
Identifikačné číslo spisu: 7919010193
Dátum vydania rozhodnutia: 04.08.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7919010193.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a členov senátu JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a JUDr. Petra Kaňu na neverejnom zasadnutí konanom 4. augusta 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvineného M. Q. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, o dovolaní obvineného M. Q. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/18/2020 zo 6. mája 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného M. Q.
s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 7T/41/2019 z 23. januára 2020, bol obvinený M. Q. uznaný za vinného pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- dňa 31. januára 2019 okolo 22.15 hod. pri oplotení rodinného domu na ulici X.. XXX v obci W., s kapucňou na hlave, pristúpil k poškodenému I. H., nar. XX. N. XXXX, so slovami „desať eur“, ktoré zopakoval ešte dvakrát, na ktoré mu poškodený odpovedal slovami, že pri sebe nemá žiadne peniaze, na čo obžalovaný z pravého vrecka kabáta vybral otvárací nôž, ktorého čepeľ pred poškodeným otvoril a nasmeroval na jeho telo a zároveň ho ľavou rukou začal prehľadávať, pričom keď mu nahmatal peňaženku, poškodený sa vzoprel a obaja začali spolu zápasiť, pričom počas zápasu došlo k poraneniu poškodeného uvedeným nožom, pri ktorom poškodený utrpel rezné rany na brušku malíčka a stredného článku IV. prsta ľavej ruky s predpokladanou dobou práceneschopnosti do 7 dní a následne poškodený z miesta činu ušiel.

Za to mu bol uložený súdom I. stupňa podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, § 37 písm. m), § 38 ods. 4 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku súdu I. stupňa podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Košiciach uznesením, sp. zn. 4To/18/2020 zo 6. mája 2020, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

V tejto trestnej veci podal obvinený dovolanie z dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku. Vychádzajúc z obsahu dovolania vyplýva, že bolo podané proti rozsudku prvostupňového súdu, ako aj proti vyššie označenému uzneseniu odvolacieho súdu.

V písomnom odôvodnení dovolania obvinený uviedol, že súd nedostatočne objasnil vec v takom rozsahu, aby bolo zrejmé, že sa skutok stal a že ho spáchal obvinený. Poškodený mal vzhľadom na svoju výpoveď skonzumovať 6 poldeci alkoholu. Táto skutočnosť mohla mať vplyv na vnímanie poškodeného, ako sa udalosti odohrali a taktiež jeho prítomnosť v bare pred samotnou udalosťou mohla mať vplyv na to, že ho označil za páchatela. Tieto pochybnosti neboli počas celého konania odstránené. Orgány činné v trestnom konaní sa rovno zamerali na jeho osobu bez toho, aby zvažili možnosť, že to spravil niekto iný, nezabezpečovali dôkazy svedčiacie v jeho prospech, nôž, ktorým sa mala lúpež vykonať, kamerové záznamy záhadne neexistujú, neskúmala sa iná možnosť zranenia ruky poškodeného. Takéto závažné pochybnosti mali byť v konaní odstránené. Hoci sa v minulosti dopustil majetkovej trestnej činnosti, pytlactva a iných trestných činov, nikdy nešlo o násilnú trestnú činnosť. Vzniknuté pochybnosti v jeho prospech vyplývajú aj zo znaleckého posudku JUDr. MUDr. N. O. ohľadom konzumácie alkoholu poškodeným.

Okrem výpovede poškodeného neboli produkované žiadne ďalšie dôkazy, ktoré by vo vzájomnej súvislosti nespochybniteľným spôsobom preukázali, že sa vôbec skutok stal tak, ako je opísaný v napadnutom rozsudku. Poznatky, ktoré poškodený uviedol, keď označil jeho za útočníka, hoci mal útočník na hlave kapucňu a nevidel mu do tváre, boli uvedené na základe ich stretnutia v bare pred skutkom, poznal ho z dediny a tak si ho jednoducho stotožnil s osobou útočníka. Preto sa nedá s istotou vylúčiť ani to, že útočníkom bola iná osoba.

V trestnom konaní došlo k porušeniu zásady „in dubio pro reo“, keďže nebol zistený skutkový stav bez dôvodných pochybností v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Súd vyvodil náležité zistenie skutkového stavu z domnienok a hypotéz, jednej výpovede poškodeného, pričom po vykonaní všetkých dosiahnuteľných dôkazov zostali dôvodné pochybnosti o jeho vine. Na základe uvedeného preto malo rozhodnutie súdu vyznieť v jeho prospech.

Výkonaná rekognícia je bez dôkazného významu, pretože ho poškodený poznal z dediny, vedel ako vyzerá a pri rekognícii neboli podmienky aké boli počas spáchania skutku, kedy bola tma. Na základe opisu páchatela, ktorý urobil poškodený, mohol byť páchatelom ktokoľvek s kapucňou na hlave. Nikto nevenoval pozornosť zraneniu poškodeného, či k nemu nemohlo dôjsť inak ako nožom a keďže nôž nebol predložený, skutok ani trest nemal byť posudzovaný podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty.

Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že napadnuté rozhodnutia trpia vytýkanými vadami a bol nimi porušený zákon.

Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 386 ods. 1, ods. 2, § 380 ods. 2 Trestného poriadku rozhodol, že uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4To/18/2020 zo 6. mája 2020, ako aj rozsudkom Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 7T/41/2019 z 23. januára 2020 a konaním, ktoré im predchádzalo, bol porušený zákon v jeho neprospech, zrušil napadnuté rozhodnutia, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a Okresnému súdu Trebišov prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a o nej rozhodol. Súčasne navrhol rozhodnúť podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku tak, že ho nevezme do väzby.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov, ktorý vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že je toho názoru, že dôkazná situácia bola správne vyhodnotená zo strany oboch vo veci konajúcich súdov. Krajský súd sa stotožnil s rozsahom dokazovania, ako aj s vyhodnotením jednotlivých dôkazov tak, ako to urobil okresný súd. Taktiež skonštatoval, že okresný súd sa správne vysporiadal s obranou obvineného a poukázal i na nevykonateľnosť obhajobou navrhovaného dôkazu, týkajúceho sa zabezpečenia kamerového záznamu v obci W.. Vzhľadom k vyššie uvedenému je toho názoru, že napadnuté rozhodnutia sú založené na zákonne vykonaných dôkazoch a

na správnom právnom posúdení zisteného skutku za použitia správneho hmotnoprávneho ustanovenia a z toho dôvodu navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Pokiaľ dovolateľ formuloval dovolanie tým spôsobom, že ním napáda aj prvostupňový rozsudok aj uznesenie odvolacieho súdu, dovolací súd zdôrazňuje, že hoci uvedené rozhodnutia (ako na seba naväzujúce) tvoria jednotu, obvinený je oprávnený podať dovolanie len proti právoplatnému druhostupňovému rozhodnutiu, čo vyplýva z § 369 ods. 2 Trestného poriadku.

Dovolanie obvineného preto dovolací súd hodnotil ako podané proti uzneseniu odvolacieho súdu (Krajského súdu v Košiciach), bez ohľadu na to, že dovolateľ de facto konaniu v pôvodnom konaní vytýkal najmä postup súdu I. stupňa spočívajúci v porušení zásady hodnotenia dôkazov in dubio pro reo, ako aj zásady voľného hodnotenia dôkazov (v jeho neprospech).

Najvyšší súd zdôrazňuje, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytýkaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012 - I.).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

Dovolací súd posudzujúc dovolanie obvineného v uvedených intenciách konštatuje, že podané dovolanie je v podstate obsahom totožné s odvolaním uplatnením obvineným pred odvolacím súdom.

Hoci obvinený v dovolaní uplatnil dovolacie dôvody uvedené § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku, k týmto nepriradil (pod tieto nesubsumoval) konkrétne jeho dovolacie námietky (vytýkané chyby).

Vychádzajúc z obsahu dovolania však najvyšší súd konštatuje, že obvinený sa dovolaním domáhal výlučne revízie skutkových zistení.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolací súd zdôrazňuje, že je viazaný konečnými skutkovými zisteniami, ku ktorým dospeli súdy v pôvodnom konaní, pretože dovolací súd správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže skúmať a meniť. Tieto skutkové zistenia sú obsiahnuté v rozsudku súdu I. stupňa (v tzv. skutkovej vete výroku o vine výrokovej časti), s ktorými sa ako so správnymi stotožnil aj odvolací súd zamietajúc odvolanie obvineného ako nedôvodné.

Vô vzťahu k skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozhodnutia môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nie námietky skutkové. Dovolacie námietky, ktorými obvinený namieta spôsob hodnotenia dôkazov súdmi v pôvodnom konaní, preto nie sú spôsobilé naplniť dovolateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Z pohľadu tohto dovolacieho dôvodu je tak podstatné, že skutkové okolnosti obsiahnuté v opise skutku (tzv. skutkovej vete) rozsudku súdu I. stupňa poskytujú spoľahlivý podklad pre záver o naplnení všetkých zákonných znakov zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, pre ktorý bol obvinený v pôvodnom konaní právoplatne odsúdený.

Najvyšší súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Na podklade vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade dovolaním namietané dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku chybami, ktoré dovolateľ rozhodnutiam súdov v pôvodnom konaní vytýkal, naplnené neboli, preto dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí uznesením odmietol.

Toto rozhodnutie prijal senát jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.